

Kod przedmiotu: I1-01

Nazwa przedmiotu

Instrument główny

Kierunek

Instrumentalistyka

Zakres

Viola da gamba

Typ studiów

3-letnie studia I st. studia stacjonarne/niestacjonarne

Wymagania wstępne

- opanowanie wiedzy ogólnomuzycznej na poziomie średniej szkoły muzycznej
- umiejętność grania na wiolonczeli współczesnej na poziomie II stopnia szkoły muzycznej
- zdanie egzaminu konkursowego na studia I stopnia, kierunek – instrumentalistyka, zakres – viola da gamba

Wymagania końcowe

- publiczne wykonanie recitalu dyplomowego
- napisanie pracy dyplomowej i jej obrona

Cele kształcenia

1. Przekazanie podstawowego zasobu wiedzy i umiejętności warsztatowych oraz artystycznych
2. Osiągnięcie przez studenta umiejętności swobodnego i kreatywnego posługiwania się środkami przekazu artystycznego w obrębie zakresu, tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych, stosując różne środki ekspresji artystycznej
3. Wspieranie studenta w jego dążeniu do intensywnego rozwoju, wstępne ukierunkowanie na właściwą jego predyspozycjom dalszą specjalizację
4. Przygotowanie studenta do podjęcia studiów II stopnia

Treści programowe

- Poznanie odmian, specyfiki budowy, strojenia violi da gamba
- Ustawienie prawidłowego aparatu gry
- Praca nad niezbędnym zakresem repertuaru umożliwiającym wszechstronny rozwój warsztatowy i muzyczny (patrz: literatura podstawowa)
- Poznanie najważniejszych wymogów interpretacji oraz traktatów i innych źródeł historycznych w tematyce wykonawstwa na violi da gamba
- Rozwijanie umiejętności czytania a vista w tym z różnego rodzaju tabulatur

Zamierzone efekty uczenia się

W zakresie wiedzy:

- posiada ogólną znajomość literatury muzycznej (K_W01)
- posiada znajomość podstawowego repertuaru związanego z zakresem (K_W02)
- posiada wiedzę umożliwiającą docieranie do niezbędnych informacji (książki, nagrania, materiały nutowe, Internet), ich analizowanie i interpretowanie we właściwy sposób (K_W04)
- orientuje się w piśmiennictwie dotyczącym kierunku studiów, zarówno w aspekcie historii danej dziedziny lub dyscypliny, jak też jej obecnej kondycji (dotyczy to także Internetu i e-learningu) (K_W05)
- posiada znajomość i zrozumienie podstawowych linii rozwojowych w historii muzyki oraz orientację w związanej z tymi zagadnieniami literaturze piśmienniczej (dotyczy to także Internetu i e-learningu) (K_W06)
- rozpoznaje i definiuje wzajemne relacje zachodzące pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiowania (K_W07)
- posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych (K_W08)
- posiada wiedzę dotyczącą muzyki współczesnej (K_W09)
- posiada orientację w zakresie problematyki związanej z technologiami stosowanymi w muzyce oraz w zakresie rozwoju technologicznego związanego ze swoim zakresem (K_W10)
- posiada podstawową wiedzę dotyczącą budowy własnego instrumentu i jego ewentualnej konserwacji, napraw, strojenia itp. (K_W11)

- posiada ogólny zakres wiedzy dotyczący marketingowych, finansowych i prawnych aspektów zawodu muzyka, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zagadnienia związane z prawem autorskim (K_W12)
- posiada podstawowe wiadomości w zakresie praktycznego zastosowania wiedzy o harmonii i zdolność analizowania pod tym kątem wykonywanego repertuaru (K_W13)
- dysponuje podstawową wiedzą z zakresu dyscyplin pokrewnych pozwalającą na realizację zadań zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) (K_W14)
- posiada wiedzę dotyczącą podstawowych koncepcji pedagogicznych i ich praktycznego zastosowania, dającą kwalifikacje do nauczania w swoim zakresie (K_W16)

W zakresie umiejętności:

- dysponuje umiejętnościami niezbędnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych (K_U01)
- jest świadomy sposobów wykorzystywania swej intuicji, emocjonalności i wyobraźni w obszarze ekspresji artystycznej (K_U02)
- wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji zachodzących pomiędzy rodzajem stosowanej w danym dziele ekspresji artystycznej a niesionym przez niego komunikatem (K_U03)
- posiada znajomość i umiejętność wykonywania reprezentatywnego repertuaru związanego z głównym kierunkiem studiów (K_U04)
- posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów (K_U05)
- posiada umiejętność odczytania zapisu muzyki XX i XXI wieku (K_U06)
- posiada umiejętność właściwego odczytania tekstu nutowego, biegłego i pełnego przekazania materiału muzycznego, zawartych w utworze idei i jego formy (K_U09)
- opanował warsztat techniczny potrzebny do profesjonalnej prezentacji muzycznej i jest świadomy problemów specyficznych dla danego instrumentu (intonacja, precyzja itp.) (K_U10)
- przyswoił sobie dobre nawyki dotyczące techniki i postawy, umożliwiające operowanie ciałem w sposób (z punktu widzenia fizjologii) najbardziej wydajny i bezpieczny (K_U11)
- poprzez opanowanie efektywnych technik ćwiczenia wykazuje umiejętność samodzielnego doskonalenia warsztatu technicznego (K_U12)

- posiada umiejętność rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrytmicznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, smyczkowania, frazowania, struktury harmonicznego itp. opracowywanych utworów (K_U13)
- posiada umiejętność swobodnej ustnej i pisemnej wypowiedzi na temat interpretowania, tworzenia i odtwarzania muzyki oraz na temat kwestii dotyczących szeroko pojmowanych tematów ogólnohumanistycznych (K_U15)
- posiada podstawowe umiejętności kształtowania i tworzenia muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego (K_U17)
- dzięki częstym występom publicznym wykazuje umiejętność radzenia sobie z różnymi stresowymi sytuacjami z nich wynikającymi (K_U18)
- wykazuje umiejętność brania pod uwagę specyficznych wymagań publiczności i innych okoliczności towarzyszących wykonaniu (jak np. reagowania na rozmaite warunki akustyczne sal) (K_U19)
- wykazuje umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy dotyczącej podstawowych koncepcji pedagogicznych, dającą kwalifikacje do nauczania w swoim zakresie na poziomie podstawowym edukacji muzycznej (K_U20)

W zakresie kompetencji społecznych:

- umie gromadzić, analizować i w świadomy sposób interpretować potrzebne informacje (K_K01)
- realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikającej z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji (K_K02)
- posiada umiejętność samooceny, jak też jest zdolny do budowania konstruktywnej krytyki w obrębie działań muzycznych, artystycznych oraz w obszarze szeroko pojmowanej kultury (K_K04)
- jest zdolny do definiowania własnych sądów i przemyśleń na tematy społeczne, naukowe i etyczne oraz umie je umiejscowić w obrębie własnej pracy artystycznej (K_K05)
- w sposób zorganizowany podchodzi do rozwiązywania problemów dotyczących szeroko pojętych prac projektowych, jak również własnych działań artystycznych (K_K08)
- w sposób świadomy i profesjonalny umie zaprezentować własną działalność artystyczną (K_K09)
- umie posługiwać się fachową terminologią z zakresu dziedziny muzyki (K_K10)

- posiada umiejętność adaptowania się do nowych, zmiennych okoliczności, które mogą występować podczas wykonywania pracy zawodowej lub twórczej (K_K13)
- jest zdolny do efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów (K_K14)
- w sposób świadomy kontroluje swoje emocje i zachowania (K_K15)

Formy kształcenia

Wykład, zajęcia indywidualne

Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się

Rok	I		II		III	
Semestr	1	2	3	4	5	6
Punkty ECTS	11	11	9	9	10	10
Ilość godzin w tygodniu	2	2	2	2	2	2
Rodzaj zaliczenia	ekm	ekm	ekm	ekm	ekm	zal
Legenda	zal – zaliczony; zst – zaliczenie ze stopniem; egz – egzamin; ekm – egzamin komisyjny					

Kryteria oceny

- warsztat wykonawczy – umiejętności techniczne
- opanowanie i zrozumienie tekstu muzycznego
- logika narracji muzycznej i odpowiednie frazowanie
- umiejętność wypowiedzi w różnych stylach i formach muzycznych
- kształtowanie dźwięku i jego jakość estetyczna
- intonacja
- stopień zrozumienia właściwego idiomu violi da gamba (umiejętności harmoniczne)
- elastyczność w stosunku do różnych strojów i odmian instrumentu
- zgodność wykonawcza z traktatami i wymogami interpretacyjnymi opisywanymi w źródłach historycznych

Pracę dyplomową na kierunku instrumentalistyka (Studia I st.) tworzą:

1. Praca artystyczna – recital dyplomowy o zróżnicowanym stylistycznie programie trwającym ok. 20-30 min. – występ otwarty dla publiczności
2. Pisemna praca dyplomowa na temat zgodny z kierunkiem studiów i zaakceptowany przez Kierownika Katedry. Na ocenę pracy pisemnej składają się opinia promotora i recenzenta - praca oceniana jest pod względem:
 - zgodności treści pracy z tematem określonym w tytule,
 - układu pracy, struktury podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez,
 - nowatorskiego ujęcia problemu,
 - doboru i wykorzystania źródeł
 - formalnej strony pracy (poprawność języka, opanowanie techniki pisanie pracy, spis treści, odsyłacze),
 - przydatności pracy do ewentualnej publikacji

Literatura podstawowa

1. Suity francuskie na violę da gamba z BC - I/2, II/3

A. (J.B.)Forqueray – Pièces de Viole (wyd. Minkoff, Broude Brothers, Fuzeau) lub
F. Couperin – Pièces de Viole (wyd. Minkoff, L'Oiseau-Lyre, Heugel) (min.1), ponadto (min.1):
M.Marais – 5 ksiąg (Livre 1er – 5e) Pieces de violes: 75+142+134+87+115 utworów ujętych w 5+8+9+7+7 Suitach (wyd. Ebner, Fuzeau), należy wybrać trudniejsze utwory (dalej w skrócie: nwtu)

L.de Caix d'Hervelois – Pieces de Violes - 1er Livre: 4 Suites (wyd.Durand, Fuzeau), 2e Livre: 9 Suites (wyd. Durand, Societe de Musicologie de Languedoc), 3e Livre: 4 Suites (wyd.Minkoff, Zurfluh), 5e Livre: 3 Suites (wyd. Minkoff), nwtu

J.B. de Boismortier – Diverses Pieces de Viole op.31: 5 Suites (wyd.Minkoff, Dove House)

J.B. Cappus – Premier Livre de Pieces de Violle (brak wyd., F-Pn)

J. Morel – Premier Livre de Pieces de Violle: 4 Suites (wyd.Minkoff)

R. Marais – 1er Livre de Pieces de Viole: 4 Suites, 2e Livre: 4 Suites, nwtu

2. Utwory wieloczęściowe niemieckie lub holenderskie – I/1

• Suity:

J. Schenk – Scherzi musicali : 101 utworów ujętych w 14 Suit (wyd. Soc. Musicologie Languedoc, Alsbach/Breitkopf), L'Echo du Danube – Sonata 3 i 4 jako Suity (wyd.Minkoff, Das Erbe Deutscher Musik), nwtu

J. Snep - Sonates, Allemandes, Courantes....: 10 Suites (brak wyd., GB-DRc, GB-Ob)

Ph. Hacquart – 4 Suites (wyd.PRB Prod., Saraband Music)

C. Hacquart – Chelys op.III: 12 suites (wyd. Dove House)

J. Richmann – 6 Sonates (faktycznie są to Suity – zawierają części taneczne, wyd. Dove House)
K. Höffler – Primitiae Chelicae: 12 Suiten (Das Erbe Deutscher Musik, Güntersberg), nwtu
A. Kühnel – Sonate o Partite: 4 Partite (nr.11-14)(wyd. Alamire, Fuzeau),nwtu, ewent.22 utwory z tabulatury D-Kl (części suitowe, brak wyd.),nwtu
W. Deutekom - 9 utw. (D-Kl), D. Eberlin - 10 utw. (D-Kl), D.Steffkins - 74 utw. (różne bibl., głównie A-ETgoëss, wyd Tree Ed.) – można zebrać w Suity
J.F. Ruhe - Suites pour Viole de Gambe et Violoncello (1 suita)(wyd. Ed. Walhall)
Anonim – Vier Brünner Suiten na gambę solo (wyd. Ed. Walhall)
Anonim (A. Kertzingler lub H.I. Biber) – Suita (sonatina d-moll) na violę da gamba I BC (AR-Ed, Güntersberg)

- **Sonaty barokowe:**

D.Buxtehude – Sonata D-dur BuxWV268 (wyd. Schott)
Anonim – Lübecker Violadagamba Solo (Sonata d-moll z BC)(wyd. Güntersberg)
G.Ph. Telemann – Sonata D-dur na gambę solo (z Der getreue Music-Meister)TWV40:1(wyd. Bärenreiter, Sikorski, Schott, Amadeus); Soli 3. i 9. z Essercizzi Musici (Sonaty a-moll i e-moll TWV41:a6,e5, wyd. Alamire, Amadeus, Broude Brothers, Peters),
Sonata si b magg o in la magg., Sonata in sol magg.(vl.d.g. sopr. lub bas., z Der getreue Music-Meister)TWV41:G6 (wyd.Amadeus, Bärenreiter)
J. Pfeiffer – Sonate D-dur na gambę i cembalo obl. (wyd. Güntersberg)
Ch. Podbielski – Sonate A-dur (wyd. Ed. Walhall)
J.Schenk - Tyd en Konst-Oeffeningen op.II: 15 sonat (wyd. Alamire): L’Echo du Danube – Sonaty nr.1,2 (wyd. Minkoff, Das Erbe Deutscher Musik), nwtu
J.D. Hardt – 14 Sonat na violę sopr. i BC (wyd. Charivary Agreeable)
J.F. Ruhe – Quattro Suonate par Viola da Gamba et Fondamento (wyd. Ed. Walhall)
J.G. Lang – Solo con violoncello, Sonata con basso, F.Ch. Neubauer – Divertimento, P.P. Sales – Cantabile con moto, Allegro con cembalo obligato, wszystkie utw. na gambettę (violę ten.)(wyd. Charivary Agreeable, Ed. Walhall)

3. J.S. Bach – Sonaty na violę da gamba i klawesyn (BWV 1027 – 1029) – II/3

4. Utwory wczesnoklasyczne na violę da gamba i basso (continuo lub obbligato) ewent. orkiestrę – I/2

- **Sonaty:**

K.F. Abel – 42 Sonaty (+3 menuety solo, w tym 1 son. solowa i 4 alternatywne z wioloncz., wyd. Ed. Ad Portam - Knape)
F. X. Hammer – 5 Sonat na violę da gamba z tow. wioloncz. (D-SW1, wyd. PRB Prod.)
A. Lidl – 6 Sonate à viola da gamba e violoncello (Dove House, PRB prod.)
Ch. Schaffrath – Solo in si b magg (wyd. Ed. Güntersberg), 2 Sonate in la magg. (Ed.Güntersberg), in sol magg.(atr.) (wyd. Heinrichshofen)
C.Ph.E. Bach – 2 Soli a Viola da Gamba col Basso in do e re magg. (wyd. Alamire, Collection CD, Güntersberg), Trio für Clavier und Gambe in sol min. (wyd. Schott, Güntersberg),

J.G. Graun – Solo G-dur na violę da gamba i basso (wyd. Musedita), Trio F- dur na violę da gamba i cembalo obligato (wyd. Güntersberg), Sonata h-moll na violę da gamba i cembalo (wyd. Güntersberg)

Ch. W. Podbielski – Sonate G-dur (wyd. Ed. Walhall)

Anonim – Sonata per Viola da gamba e Cembalo (Berliner Schule)(Güntersberg, inna Dove House)

J.G. Lang – Solo con violoncello, Sonata con basso, F.Ch. Neubauer – Divertimento, P.P. Sales – Cantabile con moto, Allegro con cembalo obligato, wszystkie utw. na gambettę (violę ten.)(wyd. Charivary Agreeable, Ed. Walhall)

- **Koncerty:**

J.G. Graun – 5 koncertów z ork.: a-moll (Willer22, PL-Kj), A-dur (Willer 99,D-DS), A-dur (Willer95, D-DS), D-dur (Willer77, D-DS), F-dur (Willer149, PL-Kj)

5. Utwory o rozwiniętej grze polifonicznej i akordowej kształcące u adepta pełne zrozumienie właściwego idiomu violi da gamba – II/3:

- **Fugi :**

J. Schenk – Scherzi musicali: nr.66 Overture, nr.77,78 Capriccio e Fuga, nr.90, 9, Preludium e Overture, nr.95 Fuga

C. Höffler – Primitiae Chelicae: Fugi w Suicie I i XI

K.F. Abel – Fuga z 29 Soli (wyd. Alamire, Dove House, Ed. Ad Portam – Knape)

M.Marais – 2e Livre nr.110 Fugue Gay, 3e Livre nr.90 Fugue Gaye

Ch. Dolle – Pieces de Viole oe.II – 1re Suite cz.6 Fugue (wyd. Minkoff)

J. Morel – 1er Livre de Pieces de Violle: Suite troisieme cz.9 Fugue

Ewentualne utwory współczesne np. K. Pyzik – Fugi w Suicie IV i VI na gambę solo

- **Chaconny i Passacaglie o bogatej harmonicznie fakturze np.:**

J.Schenk – Scherzi musicali: nr.19 i 76; Tyd en Koenst-Oeffeningen: Sonata XV – ostatnia część

M. Marais – Livre 2e: nr. 64, 82, 124, Livre3e: nr.112, Livre 4e: nr.22, Livre 5e: nr.56, 83

A. Forqueray – Pieces de Viole : 2e Suite – Chaconne. La Buisson, J.B. Forqueray: 3e Suite – Chaconne. La Morangis ou La Plissay (wyd. Minkoff, Broude Brothers, Fuzeau); L. de Caix d’Hervelois – 1er Livre: nr.46, 2e Livre :nr.79, ewent. w wersji na gambę z BC 4e Livre nr.20 (wyd. Zurfluh)

- **Utwory o nazwie Guitarre, Mandoline lub Luthée np.:** M. Marais – 3e Livre nr.107, 4e

Livre nr.85, L. de Caix d’Hervelois – 1er Livre str.40, 5e Livre str.30, R.Marais – 1er Livre: Quatrieme Suite,cz.7; A. Forqueray: Deuxieme Suite, cz.2;

- **Inne utwory z gestą harmonią np.** preludia (często A. Kühnel, K. Höffler, L. de Caix d’Hervelois, A. Kühnel, Ch. Dolle i J. Morel, czasem J.Schenk, M. Marais, R. Marais i J.B.de Boismortier), lub o 1 wzorze motywicznym: K.F. Abel – Solo nr.22 ; Capriccia (np. J. Schenk – Scherzi: nr.72, 77; L. de Caix d’Hervelois – 2e Livre str.50), wstępne Sonaty (np. Schenk – Scherzi, nr.27, K. Höffler Primitiae Suita XI, cz.1), niektóre Adagia lub Larga w Sonatach (np. u Schenka), Alla breve (zawsze polifoniczno-akordowe u Schenka), Allegra i Presta imitacyjne w Sonatach (np. Schenk – L’Echo du Danube: 1 Sonata cz.5, 4 Sonata cz.2, 4; 6 Sonata, cz.2; bardzo często u A. Corellego w

transkrybowanych Sonatach op.5), części taneczne z gęstymi akordami (np. Gigue u A. Kertzingera/H.I. Bibera)

- **Francesco da Milano** – Intavolatura de viola overo lauto, libro 1mo e 2do: 22+33 utwory (wyd. Minkoff) – gra pizzicato
- **Ewentualne transkrypcje polifonicznych utworów** (skrzypcowych, wiolonczelowych, a nawet klawesynowych J.S. Bacha)

6. Gamy durowe i molowe (także w tercjach i sekstach) i pasaże we wszystkich tonacjach 4-oktawowe z różnym smyczkowaniem i artykulacją

7. Na każdym egzaminie powinno się wykonać również utwór dowolnie wybrany przez kandydata –

I/1,2, II/3,4

Literatura uzupełniająca

Czasopisma – The Viol (kwartalnik VdGS of Great Britain), wcześniej kwartalnik Newsletter, rocznik Chelys, Journal of VdGS of America, Viola da Gamba Mitteilungen

Książki (ogólne, historyczne i lutnicze): J. Bacher – Die Viola da Gamba (Bärenreiter), L. Becker – La viole de gambe(Paris), J. Boer, G. van Oorschot – A viola da gamba miscellany (STIMU), H. Bol – La basse de viole du temps de Marin Marais et d’Antoine Forqueray (A.B. Creighton), J.L. Chambonnier – Jouer et apprendre la viole de gambe (Heugel), (red.) Ch. Coin, S. Orlando – A Viola da Gamba Miscellanea (Univ. Limoges), N. Dolmetsch – The Viola da Gamba, Its Origin and History... (Hinrichsen), A. Einstein – Zur deutschen Literatur für Viola da Gamba im 16. Und 17. Jh. (Sändig), F. Flassig – Die solistische Gambenmusik in Deutschland im 18. Jahrhundert (Cuvillier), J. Focht – Der Wiener Kontrabass (H. Schneider), V. Gutmann – Die Improvisation auf der Viola da gamba in England im 17 Jh. und ihre Wurzeln im 16 Jh. (H. Schneider), N. Harders – Die Viola da Gamba und Besonderheiten ihrer Bauweise (Das Musikinstrument), G.R. Hayes – The viols and other bowed instruments (New York), B. Hoffmann – Viola da gamba (L’Epos), P. Holman – Life after Death (Boydell&Brewer), A. H. König – Die Viola da Gamba, Anleitung zur Studium (PPV Medien), A.H. König – Die Viola da Gamba (Bochinsky), F.E. La Barre – The treble viol , C. Meints Caldwell – Tha Caldwell Collection of Viols, S. Orlando, Ch. Coin – The Italian Viola da Gamba (Univ. Limoges), M. O’Loghin – Frederick tha Great and his musicians, A. Otterstedt – Die Englische Lyra-Viol...(Bärenreiter), A. Otterstedt, I. Pecevsky – Viennese Tuning (internet), H. Reiners - The Viol (wyd. Bärenreiter), J.A. Sadie – The bass viol in French Baroque chamber music (Cornell University), B. Schwendowius – Die solistische Gambenmusik in Frankreich von 1650 bis 1740 (Kölner Beiträge), E. van der Straeten – History of Violoncello, the Viol da Gamba...(London), M. Strümper – Die Viola da Gamba am Wiener Kaiserhof (H. Schneider), Viol Webster,s Timeline History 1101-2007, Viola da gamba und Viola da Braccio Symposion Herne 2002 (Katzbichler), I. Woodfield – Tha Early History of Viols (Cambridge University)

Przewodniki i książki o interpretacji: Associated Board of the Royal S.of Music – A performers guide to music of the Baroque period, D. Bartel – Handbuch der musikalischen Figurenlehre (Laaber), Musica Poetica (Univ. of Nebraska), U. Brenning – Konzertführer Barock (Atlantis Musikbuch.), A. Crum, S. Jackson – The Complet Guide to Playing the Treble, Tenor and Bass Viol (Early Music Series), M. Cyr –

Performing Baroque Music (Ashgate Publ.), Th. Dart – The interpretation of music (Hutchinson's University L.), R. Donington – The interpretation of early music (Faber and Faber), The performers Guide to Baroque music (C. Scribner's Sons), - Baroque Music, Style and Performance: A Handbook (Norton), – String playing in Baroque music (C. Scribner's Sons), - The instruments of music (Methuen), F. Dorian – The history of music in performance (Norton), J. Kite – Powell – A Performer's Guide to 17 century Music (Indiana Univ.), F. Neumann – Essays in performance practice, - New essays...(UMI Research Press), F. Neumann, J. Stevens – Performance practices of 17 and 18 centuries (Schirmer), C.V. Palisca – Baroque music (Prentice-Hall), M. Panofsky –The New Bass Viol Technique (PRB Prod.), J.C. Veilhan – The rules of musical interpretation (Leduc)

Leksykony: B. Hoffman – Catalogo della musica solistica e cameristica per viola da gamba (Antiqua), G. Dodd – Thematic Index of Music for Viols (I-VII Instalment)(VdGS of Great Britain), ewent. lista utw. w F. Flassig – Die solistische Gambenmusik in Deutschland im 18. Jahrhundert (Cuvillier)

Traktaty – Viole de Gambe, Méthodes et Traités, Série I, France 1600-1800; Série IV, Italie 1600-1800 , vol. I-IV (wyd. Fuzeau), Ch. Simpson – The Division Viol, - A compendium or introduction to Practicall Music (BiblioBazaar), T. Mace – Musick's Monument (wyd. Editio du centre national de la recherche scientifique) i in.

Język wykładowy

Polski, możliwość prowadzenia w innych językach: niemiecki, angielski

Imię i nazwisko wykładowcy

mgr Kazimierz Pyzik